

Mellékletek

Alapelvek

Törvényi háttér, jogszabályi rendelkezések

ZÁRADÉKOK

Alapelvek

A **kölcsönösség elve** azt jelenti, hogy egyszerre kell a szolgálat jellegnek és az élménypedagógia alapú tanulásnak megvalósulnia. Pl. A szemétszedés önmagában csak önkéntességként, azaz szolgálatként értelmezhető. A közösségi szolgálat jelleghez szükséges egy fajta tanulási folyamat jelenléte is pl. a szelektív hulladékgyűjtés tanulmányozása, kapcsolatfelvétel a szemét elszállító szervezetekkel, stratégia kidolgozása a környezetvédelmileg fenntartható megoldásokra.

Részrehajlás-mentesség elve, hogy nem lehet rokonoknál egyáltalán végezni a közösségi szolgálatot.

A **változatosság elve**, hogy lehetőség szerint több tevékenységből (min. 3) tevődjön össze az 50 óra, ugyanakkor rendszeresen ismétlődő tevékenységekre épüljön az 50 óra nagyobb része.

Arányosság elve azt jelenti, hogy olyan szervezetnél, amelyiknek az illető diák tagja csak részben végezheti szolgálatát, hogy a pályaorientáció, változatosság és egyéb őt érintő szempontok érvényesülhessenek.

A **helyi közösség erősítésének elve** azt jelenti, hogy a tevékenység vagy az iskola környezetében néhány kilométeres körzetben vagy a lakóhely környezetében kell, hogy megvalósuljon a helyi közösség javára.

A **szabad választás elve** a diákok szabad tevékenység kiválasztásában kell, hogy érvényesüljön, ami azt jelenti, hogy a szülőkkel, tanárokkal való egyeztetés alapján az iskola által megszervezett vagy maguk által javasolt és az iskola által elfogadott tevékenységek közül a diákok kiválasztják az általuk végzendő tevékenységeket.

Törvényi háttér, Jogszabályi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. Törvény 4. § (13)** bekezdése szerint a „**közösségi szolgálat**: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”.
- Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.04.) Korm. rendelet, valamint
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet.

Részletek a törvényi szabályozásból:

6. § (4) bekezdése kimondja, mely **2015. január 01-jével az alábbiak szerint módosult:**

„A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban **az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele** ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása; a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.”

Részletes indoklás a 6. §-hoz: „A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projektmódszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik.”

97. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy: „az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.”

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet dokumentumai között többek között szerepel a

- Felelősségvállalás másokért, az önkéntesség: „a Nat. ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez; illetve az

- Életvitel és gyakorlat (9–12. évfolyam) közműveltségi tartalmai között megjelenő Pályaorientáció, közösségi szerepek fejezet tartalmazza a következőket: „A civil szervezetek céljai, lehetőségei, jelentőségük, néhány ismertebb nemzeti és nemzetközi civil szervezet tevékenysége. A tágabb közösségért (iskola, helyi közösség, település) végzett önkéntes munka lehetőségei és jelentősége, közösségi szolgálat. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és honvédelmi alapismeretek.”

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 45. pontja rögzíti a középiskolában a közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezéseket:

A 133. § (1) Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi vizsga megkezdésének feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható az érettségi vizsga megkezdése előtt.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jótékonyági,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelemi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen;

Új h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

(2a) A közösségi szolgálat az intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.

(2b) A tanuló a közösségi szolgálatot a lakóhelyén lévő, 133. (2) bekezdés szerinti intézményben is teljesítheti.

(3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítania.

(4) A középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven óras közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

(5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

(6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.

(8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

(9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

a) a tanulóknak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,

b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,

c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről a teljesítést követően, de legkésőbb az érettségiig igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,

d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti

e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, (egészségügy és a szociális terület speciálisan szakértelmet igénylő területein kötelező). Érdemes ugyanakkor mindkét fél biztonsága érdekében írásban rögzíteni, hogy hány órában, mikor, hány diák, milyen tevékenységeket végez.

Záradékok

A tanév szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszak, a tanítási év szeptember első munkanapjától a következő év június 16-át megelőző utolsó munkanapjáig tartó szorgalmi időszak. Amennyiben a közösségi szolgálat tevékenysége a szorgalmi időszakon kívül esik, célszerű ennek a dokumentálását (bizonyítvány, törzslap jegyzet rovatában) az aktuális tanévhez rendelve, de a következő tanév kezdete előtt elvégezni.

Alkalmazott záradékok:

Igazolom, hogy a tanuló a/..... tanévben óra közösségi szolgálatot teljesített.
(*bizonyítvány*)

"A tanuló teljesítette az **rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot".** (*törzslap*) **2018.júniustól**

A feljogosító záradék a következő:

39. Az iskola a tanulmányi eredmények bejegyzéséhez, a kiemelkedő tanulmányi eredmények elismeréséhez, a felvételi vizsga eredményeinek bejegyzéséhez vizsga eredményének befejezéséhez vagy egyéb, a záradékok között nem szereplő, a tanulóval kapcsolatos közlés dokumentálásához a záradékokat megfelelően alkalmazhatja, továbbá megfelelő záradékot alakíthat ki.